

Statsrevisorernes sekretariat
Christiansborg
1240 København K

Kulturministeren
Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Tlf. : 33 92 33 70
Fax : 33 91 33 88
E-mail : min@kum.dk
Web : www.kum.dk

23. oktober 2007

Kulturministerens redegørelse til Statsrevisorernes beretning nr. 13 2006 om forvaltningen af kulturarven

Hermed redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som Statsrevisorernes Beretning nr. 13/06 og Statsrevisorernes brev af 21. juni 2007 har givet anledning til.

Jeg konstaterer, at Statsrevisorerne finder det tilfredsstillende, at den danske kulturarv generelt forvaltes hensigtsmæssigt og at statsrevisorerne er opmærksomme på, at der med kulturbevaringsplanen fra 2003 er iværksat en række – endnu uafsluttede – initiativer, der skal imødekomme problemer med indsamling, registrering og bevaring af kulturarven.

Af beretningen fremgår det, at Statsrevisorerne finder det bekymrende,

- at betydelige dele af kulturgendstandene er i fare for nedbrydning, og at magasinerne, hvor genstandene skal opbevares, er mangelfulde
- at flere af de statslige museer har et omfattende registreringsefterslæb
- at såvel statslige som statsanerkendte museer ikke overholder museumslovens krav om at indberette genstande og værker i de centrale registre
- at Kulturarvsstyrelsen og Kulturministeriet ikke i tilstrækkelig grad har sikret, at de centrale registre er opdaterede og tilgængelige for museerne
- at Kulturministeriet ikke har fastsat klare mål for hvilke meraktiviteter der forventes gennemført for kulturbevaringsplanens ekstra bevillinger til konservering af genstande af enestående national betydning.

I Kulturministeriets udredning om bevaring af kulturarven fra 2003, blev det påvist, at der var et efterslæb – ikke mindst hvad angår registrering, magasinkapacitet og konserveringstilstand. Med udgangspunkt i anbefalingerne fra udredningen og den gennem de sidste 4-5 års intensiverede politiske interesse for forvaltningen af kulturarven, har det været muligt at skaffe ekstra midler, herunder 40 mio. kr. pr. år fra og med 2004 til en kulturbevaringsplan, der indeholder en forstærket indsats for bevaringen af museers, arkiver og bibliotekers samlinger.

Der er med kulturbevaringsplanen iværksat en række initiativer, som skal imødekomme problemer med indsamling, registrering og bevaring af kulturarven. Disse initiativer er fortsat under udmøntning, og derfor kan det fulde resultat endnu ikke registreres. Som det fremgår nedenfor, har Kulturministeriet således ikke afsluttet vurderingen af behovet for mere konkrete forbedringsinitiativer.

For så vidt angår problemstillingen med hensyn til nedbrydning og mangelfulde magasinforhold kan Kulturministeriet endvidere henvise til den iværksatte gennemførelse af udbygningen af magasinkapaciteten ved Statens Arkiver og Det Kongelige Bibliotek samt den planlagte udbygning af Nationalmuseets magasiner.

For så vidt angår Statsrevisorernes bemærkninger om opfyldelsen af museumslovens krav om indberetning til de centrale registre over museumsgenstande og disse registres opdatering og tilgængelighed skal det påpeges, at udviklingen af de centrale kulturarvsregistre har stået på i mere end 20 år. Der er tale om en fortløbende proces, der hele tiden forbedrer vort overblik over og forvaltning af kulturarven. Samtidig er det en proces, hvor der også udvikles nye registre. Status er, at der i dag er registreret mere end 1,3 mio. genstande og 88.000 kunstværker i de digitale brugerflader, der centralt stilles til rådighed for museerne. Heraf er 361.000 genstande publiceret i det kulturhistoriske register "Museernes Samlinger" og 77.000 kunstværker publiceret i det kunsthistoriske register "Kunstindeks Danmark". Det betyder, at 27 % af de kulturhistoriske genstande indtil nu er gjort tilgængelige for offentligheden, mens 87 % af kunstværkerne er publiceret. Det er korrekt, at et vist administrativt efterslæb gør sig gældende på registreringsområdet. Det er imidlertid Kulturministeriets klare forventning, at den iværksatte udvikling på registreringsområdet over en årrække vil imødekomme den rejste kritik på dette punkt.

Med hensyn til fastsættelsen af mål for de i kraft af kulturbevaringsplanen muliggjorte meraktiviteter på konserveringsområdet, er jeg enig med Rigsrevisionen i, at man kunne have valgt at opstille Finanslovens anmærkninger til bevillingen bag kulturbevaringsplanen på en måde, som mere tydeligt viser den ekstra bevaringsindsats, som planen muliggør på den enkelte institution. Det havde imidlertid krævet, at alle de berørte kulturbevaringsinstitutioner – allerede før kulturbevaringsplanens iværksættelse – havde fastlagt en deltaljeret plan for registrering og konservering mv. af egne samlinger. En sådan plan kunne have været udbygget med de mertiltag, som regeringens kulturbevaringsplan muliggjorde.

Det var imidlertid først med Kulturbevaringsplanen i 2003, at der for alvor blev sat fokus på behovet for konservering af genstande af enestående national betydning. Derfor har Kulturministeriet først i tilknytning til udmøntningen af den første del af den med planen forbundne merbevilling i 2004, pålagt institutionerne at udarbejde en handlingsplan, som redegør for den konkrete bevaringsindsats. Som opfølgning på dette skal institutionerne hvert år i deres årsrapport redegøre for, hvordan konserveringsarbejdet skrider frem. For en række institutioners vedkommende er det således først på foranledning af kulturbevaringsplanen, at institutionerne har formuleret en samlet

strategi på bevaringsområdet. Dermed bliver de ny lokale handlingsplaner udtryk for en planlægning af institutionernes samlede virksomhed på bevaringsområdet.

Med andre ord er det ikke muligt at sammenligne den konserveringsindsats, som museerne havde før, med den, de har kunnet iværksætte efter tilførsel af midler fra kulturbevaringsplanen.

Statsrevisorerne har i bemærkningerne anført, at kulturministeren lader beretningens bemærkninger og anbefalinger indgå i den videre planlægning af, hvordan kulturarven skal bevares, herunder en vurdering af tidshorizonten for løsning af problemerne

Som nævnt er det endnu ikke muligt i fuldt omfang at registrere resultaterne af de initiativer, som er iværksat i henhold til kulturbevaringsplanen. Det hænger sammen med, at de praktiske fremgangsmåder i flere tilfælde har skullet udvikles fra bunden, før en egentlig indsats har kunnet igangsættes. Kulturbevaringsplanen blev iværksat i 2004 og beretningen tager udgangspunkt i forhold, som kunne konstateres i midten af 2006, dvs. kun 2 1/2 år inde i et i forløb, der er planlagt til at strække sig over en længere årrække. På flere områder har Kulturministeriet således kun i begrænset omfang mulighed for at registrere effekten af de allerede iværksatte initiativer. På den baggrund vil ministeriet nøje overveje, om der allerede nu skal iværksætte yderligere initiativer.

Statsrevisorernes beretning, dens konklusioner og anbefalinger vil indgå i Kulturministeriets arbejde med løbende at justere de i Kulturbevaringsplanen indeholdte initiativer. Beretningen vil derfor naturligt indgå som et helt centralt element i Kulturministeriets forvaltning af kulturarven.

Blandt de mere konkrete fremadrettede initiativer til forbedringer på området vil jeg først og fremmest pege på de overordnede styringsmuligheder, som ministeriet tager i anvendelse i forbindelse med forhandlingerne af de flerårige resultatkontrakter, der indgås med kulturbevaringsinstitutionerne. Det er i den forbindelse ministeriets plan at opstille resultatmål med henblik på gennemførelse af opfølgningstiltag, herunder en forbedring af indsatsen omkring registrering og konservering af genstande på de to hovedmuseer Nationalmuseet og Statens Museum for Kunst. Udviklingen og opstillingen af de konkrete forbedringstiltag på registreringsområdet vil blive gennemført i samarbejde med Kulturarvsstyrelsen for at sikre en fornuftig sammenhæng mellem registreringsindsatsen på henholdsvis de statslige og de statstilskudsberettigede museer, herunder en opfølgning på de enkelte museers registreringsindsats.

Kulturarvsstyrelsen har endvidere oplyst, at styrelsen som tilkendegivet overfor Rigsrevisionen vil udvikle strategier for en forøgelse af effekten og antallet af tilsyn med de statsanerkendte museers indsats for forvaltning af kulturarven. Dette vil dels ske ved fortsatte kvalitetsvurderinger af en række museer, dels ved udvikling af en generel indikator-model, hvorefter der med et passende interval kan skabes et grundlag for styrelsens vurderinger af museernes forvaltning af kulturarven.

Ministeriet har fremsendt kopi af denne redegørelse til Rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K. En kopi er endvidere sendt til Folketingets Kulturudvalg.

Med venlig hilsen

Brian Mikkelsen